

MARIBORSKI DELAVEC

Političen list.

Naročnina znaša:

Z dostavljanjem na dom ali po pošti K 5.50 mesečno.
četletno K 16.50.
Če si pride naročnik sam v upravništvo po list: Mesečno K 5.—. — Inzerati po dogovoru.

List izhaja vsak delavnik po 4. uri popoldne z datumom drugega dne.

Posamezna številka stane 30 vin.

Uredništvo in uprava:

Narodni dom (vhod iz Kopališke ulice)

Telefon št. 242.

Napad na generala Maistra.

Vsak dan prinašajo nemški listi najhujše napade na generala Maistra. Opisujejo ga kot človeka, ki sne najmanj pet Nemcev za zajtrk. Višek surovosti so pa dosegli ti napadi pretekli teden v nemškem klerikalnem »Grazer Volksblattu«. Že takrat se nam je zbudila misel, da ta pamflet ni bil napisan v Gradcu. Danes smo o tem prepričani. Kampaniji proti generalu Maistru so se namreč pridružili tudi listi Slovenske ljudske stranke, ki izhajajo v Cirilovi tiskarni.

Vso to kampanijo je pa povzročila edinole grda častihlepnost. Vladni komisar dr. Pfeifer je dal v javno diskuzijo nova slovenska imenovanja cest in ulic v Mariboru. Med temi cestami naj bi se ena imenovala Maistrova kot osvoboditelja mesta Maribora. Ta predlog je pa razžalil, silno razžalil nekega visokega gospoda. In od tistega dne, ko je vladni komisar mesta Maribora dal v javnost predloge glede imenovanja cest in ulic, ne zna po naziranju »Straže« in »Malih novic« noben magistratni uradnik več pisati. Kar naenkrat bomo čitali, da se je v tem času tudi magistratni stolp nagnil, seveda po krivdi vladnega komisarja.

Ker pa ti častihlepni gospodje ne najdejo vsak dan pezdinje v očeh tega ali onega

magistratnega uradnika, so zdaj udarili z lo-parjem po generalu Maistru. »Male novice« mu odrekajo vsako zaslugo pri osvoboditvi mesta Maribor. Ne bomo opisovali zaslug generala Maistra, ker je o tem treba le vprašati ljudstvo. Tudi ga ne bomo branili proti podlemu napadu v »Malih novicah«. Sram nas pa je kot Slovence, da se je našel med Slovenci človek, ki je v najkritičnejših dneh, ko se še vedno posvetujejo v St. Germainu o naših mejah, ter iz osebne častihlepnosti udaril po možu, ki je s trdo roko in z veliko ljubeznijo do svojega naroda branil mesece in mesece naše severne meje ter odbijal s svojimi vrlimi junaki sovražne napade. Energično in previdno je vzdržal general Maister v Mariboru red, ki ga bo zdaj vpostavil tudi na Koroškem. Toda to gotovim častihlepnim gospodom ni prav. Uničiti hočejo delo dolgih mesecev. Predvsem hočejo vzeti generalu Maistru ugled med ljudstvom ter s tem omajati disciplino. Pamflet, ki ga je priobčil »Grazer Volksblatt« in pamflet, ki ga objavljajo »Male novice« izvirajo iz ene in iste delavnice. To je še stara ljubezen iz Gradca!

Kakšen krik so vzdignili listi iz Cirilove tiskarne zaradi šentiljske afere. Mi pa pra-

vimo, da je ta afera otročarija proti minirskemu delu omenjenih častihlepnih gospodov. Oblatiti ter ponižati moža, ki je vse svoje življenje posvetil narodu, to je podlost. Stopiti v stik z nemškimi klerikalnimi listi samo v edini namen, da se ustreže svoji lastni častihlepnosti — to je narodni greh. V času, ko še ni vse v redu, ko se moramo še bojevati za svoje ozemlje, vreči ogenj v streho domače hiše — to je narodno izdajstvo.

Pozivljemo ves slovenski narod, posebno pa naš slovenski Štajer, naš slovenski Koročan, naše obmejne Slovence, da glasno protestirajo proti temu podlemu napadu na generala Maistra, branitelja naših severnih mej. Od vasi do vasi naj gre glas, da hočejo gotovi častihlepni gospodi v Ljubljani in v Mariboru, pripadajoči Slovenski ljudski stranki, uničiti ves trud in vse delo za naše severne meje samo zaradi tega, ker v Mariboru ne bo — Verstovškove ceste.

Mirovna pogodba izročena Nemški Avstriji. — Maribor ostane naš. — Na Koroškem ljudsko glasovanje.

St. Germain en Laye, 20. julija 1919. Popolno mirovno pogodbo je generalni tajnik konference Dutasta danes ob 12. uri popoldne izročil nemškoavstrijski delegaciji v vili v St. Germainu, v kateri stanuje dr. Renner, in sicer brez nadaljnjih formalitet.

V predloženem elaboratu so člani v nasprotju s prvim načrtom predloge numerirani, njih število znaša 371.

Pogodbi je bila priložena spomenica, ki našteva izpremenjene in nanovo dodane člene po številkah ter opozarja na to, da temelje izvršene izpremembe deloma na zmiselnih vporabi Nemčiji dovoljenih modifikacij, deloma pa ustrezajo ugovorom avstrijske delegacije, v kolikor jih je konferenca dozdej spoznala kot upravičene.

Druga priloga pogodbe pozivlje Avstrijo, da se obveže, prepričati uvozni in transitni promet vsega blaga med Avstrijo in Ogrsko, dokler ne bo pogodba med Ogrsko in aliranimi ter asociiranimi vladami sklenjena.

Saint Germain en Laye, 20. julija 1919. V določbah mej danes predložene pogodbe ostanejo določbe prejšnjega načrta glede mej na Tirolskem brez vsake izpremembe, tako da bo vsa južna Tirolska do Brennerja italijanska.

Na Koroškem bodo napravili zono, v kateri se bo glasovalo in ki bo bistveno obsegala celovško kotlino ter na jugu segala do grebena Karavank.

To ozemlje deli črta, ki gre od Rožeka sredi skozi Vrbsko jezero navzgor ob Zilici, Zilji in Krki, v dva dela. Za vsak del bodo sestavili posebno glasovalno komisijo, v kateri bodo razen zastopnikov velevlasti v južnem delu en Jugoslovan, v severnem en Nemški Avstrijec. Najprvo bodo glasovali tekom treh mescev po uveljavljenju pogodbe v južnem delu, in sicer po ozemljih, ne po občinah. Če izpade glasovanje v prid Nemške Avstrije, tedaj pripade tudi severni del brez vsega in brez glasovanja Nemški Avstriji. Če se odloči južno

ozemlje za Jugoslavijo, tedaj se bo tri tedne pozneje izvršilo v severnem ozemlju glasovanje.

Na Štajerskem niso ugodili ugovorom nemško-avstrijske delegacije. Tu so ostale meje napram pogodbi z dne 2. junija neizpremenjene.

Nemško zabodno Ogrsko dobi večidel Nemška Avstrija, tako da pripadesta Ödenburg in Neusiedelsko jezero Nemški Avstriji, ne pa Sv. Gothart, Steinamanger, železnica od Požuna proti Csorni, Wieselburgu in Ogr. Altenburgu.

Meje proti Češkoslovaški so v toliko nekoliko izpremenjene, ker ne gre meja na desnem bregu Marche, marveč sredi skozi reko, tako da je Nemcem omogočeno ladjeplovstvo. Hohenau, Bernhardstal so prisodili Nemški Avstriji, ravnotako večje dele sodnih okrajev Weitra in Litschau. Ostalim ugovorom delegacije proti določitvi mej nasproti Češki niso ugodili.

Političen pregled.

Ministrski podpredsednik dr. Korošec in minister Gostinčar odstopila. „Slovenec“ poroča iz Beograda z dne 19. julija: Ministrski svet je imel včeraj dopoldne sejo, v kateri se je vršil razgovor o korakih, ki bi jih bilo treba napraviti v slučaju političke stavke socialnih demokratov za 20. in 21. julij. Kakor znano, je ta stavka naperjena proti nastopu Jugoslavije in drugih držav proti boljševskim državam. Glede taktike in načina nameranih korakov je zastopal dr. Korošec milejše stališče, dočim so ministrski predsednik Protić in drugi člani kabineta bili za najstrožje odredbe. Prišlo je do nesporazumljenja, vsled katerega sta dr. Korošec in Gostinčar zapustila sejo min. sveta. Tudi popoldanske seje parlamenta se nista udeležila. — Danes se je višila ministrska kriza. Ministra dr. Korošec in Gostinčar sta odstopila. — »Slov. Narod« pa pravi da je spor nastal tako, da je min. podpredsednik dr. Korošec, ko je min. predsednik Protić vsako manifestacijo za Belo Kuna označil za protidrjavno, se o tem stališču izrazil dvomljivo. Protić je nato z ostrimi izrazi ugovarjal. Dr. Korošec je vsled tega užaljen, ne da bi bil podal kako izjavo, z Gostinčarjem odšel. Min. predsednik Protić je, da olajša uravnavo krize, pisal pismo, v katerem pa je izjavil, da dr. Korošec predstavlja ves incident v napačni luči. To izjavo je dr. Korošec smatral kot ponovno žalitev, vsled česar se je kriza še bolj poostrila in sta dr. Korošec in Gostinčar podala demisijo. Politični krogi upajo, da bo mogoče, da se cela zadeva vsaj začasno poravna.

Dnevne novice.

Mestni sosvet je imel v pondeljek dne 21. t. m. redno sejo. Na dnevnem redu je bilo: Razširjenje mestnega sosveta, tržne cene, odajda inženerskih mest pri mestnem stavbenem uradu, revizija letnih računov mestne hranilnice in slučajnosti. Seja, ki se je začela ob 17. uri, je trajala do 20. ure. H posameznim točkam poroča ter prvi dve vtemeljuje g. vladni komisar sam. Sklene se: Vladi se predlaga, da imenuje v sosvet še pet članov, tako da bo imel sosvet 15 članov. To pa v očigled okolščini, da je treba voliti več odsekov, čemur pa ne odgovarja dozadajno število sosvetnikov. Po možnosti naj bi bil med novo imenovanimi en zdravnik in en bančni uradnik. Maksimalna cena se določi krompirju, govedini in teletini. Ista znaša za kilogram novega krompirja 1 K 20 v, govedine 12 K in teletine 8 K. Tržna policija ima nalog, da te cene najstrožje kontrolira. Ona ima tudi nalog, da kontrolira, da ne bodo mesarji kupovali kosti pri prekajevalcih ter jih potem prodajali kot goveje ali telečje.

Nedeljsko pismo.

Gospod urednik! Kakor vidim, objavljate proti moji volji kar naprej vsa pisma, ki Vam jih pišem, zato bi že treba, da pišem več o splošnih kakor o osebnih zadevah, da ne bo razlival tiskar zastoj dragega tiskarskega črnila.

Poročali ste, kako se je praznoval god našega kralja v Mariboru. Najbolj pa mi je ugajal mirozov, čeravno ga nisem slišal. Povejte, gospod urednik, ali se Vam dopade ta beseda? Menim da ne; jaz za svojo osebo jo primerjam vedno zaušnici in primera še precej dobro drži. Kako je mogoče danes, ko je toliko plemenitega navdušenja med Slovenci, vlačiti tako skovanko v časopis in ji jo tako vsiljevati mariborskemu občinstvu, ki se v marsikaterem oziru šele uči slovenskih besed, saj še ni tako dolgo, da so govorili ob taki priliki še vsi rodoljubi o „Zapfenstreichu“ in „Fackelzugu.“ Zato je neobhodno potrebno, da jim sedaj nudite pravilne in dobre besede; če sami ne poznate boljšega izraza, vprašajte pa kakega profesorja ali pa rajši opišite vse dogodek.

Pa ker že govorim o skovankah, je treba, a omenim v tej zvezi še druge, ki so se razšle pri nas: mirozov me vedno spominja

Kar se cen na trgu, ki so tudi neznosne, tiče, jih določi vladni komisar v sporazumu z obrtnim referentom ter zvedenci in zaupniki. V odbor, ki ima nalog revidirati letne račune mestne hranilnice, se izvolijo sosvetovalci gg. Ferdo Leskovar, dr. Jerovšek in Ferd. Vincetič. — Na starem Dravskem mostu, kjer se vsipajo in izlivajo v vodo odpadki iz mesta se napravi lijak-odvodnik (Trichter), da se ne bod' raztresali odpadki in zlivala po zemlji gnojica ter kužila okolice. — Po možnosti se bo določil za odkladanje gnoja drug prostor kje pod mestom. — Prašičev se odsih dob ne sme v mestu drugje prodajati, kakor na živinskem sajmišču. — Sestavi se fižakerski red in tarifi postrežkov ter fižakarjev. V tajni seji se imenujeta provizorično pri mestnem stavbenem uradu inženjer Schell mestnim inženjerjem v IX. čin. razredu in Avgust Jug stavbenim praktikantom.

Zbor zaupnikov Jugoslovanske demokratske stranke celjskega okrožja. V nedeljo 27. julija t. l. ob pol 9. uri dop. se vrši v veliki dvorani Narodnega doma v Celju zbor zaupnikov Jugoslovanske demokratske stranke celjskega okrožja s sledečim dnevnim redom: 1. Poročilo o političnem položaju (poslanec dr. Vekoslav Kukovec); 2. naše naloge na polju izpopolnitve strankine organizacije v celjskem okrožju (urednik V. Spindler); 3. organizacija kmetijstva v okviru stranke JDS (poroča dr. E. Kalan); 4. naše naloge na narodnogospodarskem polju, nujnost intenzivne soudeležbe pri delu v kmetijskih organizacijah (podružnicah itd.); boj za agrarno reformo itd. (poroča kmet. nadzornik Fr. Goričan); 5. naše naloge na polju ljudskozobraževalnega dela (poroča dr. Aug. Reisman); 6. trgovska-obrtna zbornica za Slov. Štajersko; važnost povzdige naše obrti in trgovine (poroča združni tajnik Janjo Lesničar); 7. slučajnosti.

Še enkrat Št. Iljska afera. Gospode okoli „Mališ Novic“ peče, da smo pribili, da je Thaler, njihov mož in predsednik klerikalnega obmejnega društva „Sloven. Straže“ priporočal uradoma in najtoplje Št. Iljske Nemce in se raditega, da zatemnijo narodni greh svojega „borca“ zaletavajo v naš list. Drznejso se celo nam očitati, da poročamo neresnico. Kar sta pisala Jenčič in Gilčvert, nismo pisali mi in nikdar se nismo istovetili z izjevami teh dveh gospodov. Thalerja se sedaj sicer otrešavajo, pa se jim ne posreči prav, preveč globoko tišči pod njih plaščem ta predsednik njihovega obmejnega brambenega društva. Če njegovo narodno prepričanje ni tako jasno, zakaj so ga pa napravili za predsednika „Slovenske Straže“? Saj se pri „Slovenski Straži“ ni šlo toliko za narodne interese, ko za konkurenco Ciril in Metodovi družbi!

Imenovanje. Za pomočnika državnemu obmejnemu komisarju v Špiljah v činu pisara drugega razreda je imenovan absolvirani pravnik Vinko Vrhunec.

mirodvora. Ali ni to lepa — a vseeno napačna — prestava za „Friedhof“, kar da pa že itak drugo lepo slovensko besedo, namreč „britof.“

Danes, ko se v vseh drugih ozirih osvobojamo nemškega mišljenja, je treba, da tudi tukaj napravimo dober korak naprej in zmečemo vse take skrupularije nemško mislečih Slovencev tje na dvorišče. Saj nam jih še ostane itak poštena porcija.

Le ozrimo se na Jugoslovane ali celo na Jugoslavijo. To so nesrečne prestave nemških besed, ki pa so se že tako udomačile, da jih ne bo mogoče še kmalu zatreti oziroma nadomestiti. Slovenec bi govoril pač o Južnih Slovanih in o Južni Slovaniji, boljše Južni Sloveniji. Tako pa smo se po naših šolah učili le o Südslawen, kaj čuda, da smo si ustvarili svoj Südslawien in zdaj jo imamo to Jugoslavijo.

Pa naj bo kakor hoče: radi jo imamo vseeno in skrbeti hočemo, da bo dobila tudi ime, ki nam bo ljubo in drago, ta naša Jugoslavija.

Torej še enkrat Vas prosim, da se ogiblujete vseh podobnih besed, v prvi vrsti pa mirozova, piscu nedeljskega pisma pa oprostite, da je vzel za danes Delavca na muko. Torej brez zamere.

— Pst. —

Vprašanje. »Slov. Narod« od srede poroča, da je delil nadporočnik Mühlbacher iz Velikovca slovenskim ujetnikom zaušnice. — Ker vemo, da še vedno hodi in kolesari po Mariboru neki prof. Mühlbacher, doma nekje na Koroškem, bi bilo dobro vprašati, če se oba moža kaj poznata. Naša oblast gotovo misli, da ta dva nimata nobenih stikov in da je v korist našim koroškim vojakom, če še ta možicelj dalje časa ostane pri nas.

Mariborske srednje šole. Pred par tedni sem govoril z Nemcem, ki se je mnogo sukal v uredništvu slavne Mariborčanke. Vprašal sem ga o razpoloženju v nemškem taboru. Mož je bil precej odkritosrčen in mi je zaupal marsikaj; med drugim je omenil, da vznemirja naše Nemce predvsem šolsko vprašanje. Da sem ga lahko zavrnil s šolstvom preteklih dni, je jasno. V zadnjem času je odredilo poverjeništvu, da se imajo opustiti nemške paralele na tukajšnji gimnaziji. V javnosti ni nastal radi tega vih, pač pa se privatno večkrat slišijo huda očitanja, češ da je to prehudo, prenačljeno i. t. d. tudi med Slovenci. . . Ne nameravam povdarjati, da bi bila nesmisel obdržati nemške zavode za tiste, ki bi itak pri nas ne mogli delovati, ker bi ne znali jezika. Želim zbuditi le nekoliko spominov. V enem izmed nemških razredov in vedno tam, kjer je bil razrednik prof. dr. Mühlbacher, je visela zadnja leta šulferajnska tabla, ki je pričala o narodni požrtvovalnosti razreda. K tej sliki se je pridružila zadnje čase še alegorična slika »straže ob Renu«. V ta razred so hodili tudi slovenski fantje, ki so prišli iz nemških ljudskih šol, v tem razredu so morali počevati tudi slovenski profesorji. V obrambo gimnazijskega ravnateljstva pribijem takoj, da to ni moglo ničesar ukreniti ker je bilo pobiranje za Schulverein po deželnem šolskem svetu zaukazano in ni proti temu tudi interpelacije naših poslancev nič zalegla. — Kakšen je pil pouk v takem razredu, je jasno. — L. 1915 si je izmislilo nemško društvo v Mariboru in protestiralo proti temu, da poučuje na realki slovenščino kot prosti predmet Slovenec. Vsi pametni Nemci so se spogledali in sam državni pravdnik se je čudil, kako da ne protestirajo, če poučuje francoščino francoska guvernanta. . . Protest pa je hodil svojega pota, a ni imel uspeha, ker je dotični profesor rajši žrtvoval bogato honorirane ure in se zahvalil za to izredno čast. Ravnotakrat pa se je tudi zgodilo, da so šli protesti nemškega društva, ki je poslalo v ta namen še posebno deputacijo na višja mesta, ker se je mlad neizkušen učitelj tako globoko pozabil, da je povedal v šoli nemškimi dijakom v zemljepisni uri, da se imenuje Marburg slovenski Maribor, Cilli pa Celje. In tresel se je ves vsenemški pragozd. Ne pišem tega zato, da bi se maščevali danes, a zdi se mi škoda, če bi pozabili, kako nas je ravno na šolskem polju božala nemška uprava.

Veterinarske visoke šole v naši kraljevini. Vlada namerava ustanoviti v poedinih središčih naše kraljevine veterinarske visoke šole. Upamo, da odpade vsaj tu drobtina tudi za Maribor. V Ljubljani, kjer je že zdaj največje pomanjkanje stanovanj, centralizirajo vse, dočim so popolnoma pozabili na obmejni Maribor, za katerega bi bila ravno visoka veterinarska šola največjega pomena. Upati je, da se bodo naši merodajni krogi pravočasno pobrigali za to važno vprašanje.

Med lokali, ki so bili na Petrov dan lepo okrašeni (nam poroča prijatelj lista) je bil tudi gostilna ge. Marije Meden na Tegetthoffovej ulici. Verujemo, saj je gospa znana narodnjakinja.

Opustitev mestne vojne kuhinje. — **Otvoritev mestne ljudske kuhinje.** Z 31. juijem 1919 se zapre mestna vojna kuhinja, ki je poslovala zelo uspešno skozi 3 leta. Da se pa ubožnejšemu prebivalstvu zboljša položaj in da zmore zavžiti dnevno potrebno toplo hrano, se bo otvorila v prostorih vojne kuhinje v Eližabetni cesti št. 14. s 1. avgustom 1919 mestna ljudska kuhinja. Dostop v to kuhinjo ima vsakdo; hrano se dobi proti vlogi 1 krone. Legitimacijske listine se vsled prevlečega števila oseb, ki bodo prejemale hrano iz te kuhinje, ne bodo izdajale, vendar pa se imajo one osebe, ki hočejo dob

vati hrano iz ljudske kuhinje od 1. avgusta naprej, javiti do 30. julija 1919, dnevno med 10—14 uro, v imenovani kuhinji. One osebe, ki imajo legitimacije za brezplačno hrano se imajo zglasiti od ponedeljka dne 21. julija do sobote dne 26. julija z legitimacijami na Rotovškem trgu št. 6, I. nadstropje, v svrhu podaljšanja pravice do brezplačne hrane.

Občni zbor trgovskega gremija v Mariboru. V soboto popoldne se je vršil občni zbor trgovskega gremija v »Gambrius-halle«. Občni zbor je bil zelo zanimiv, ker so na eni strani nastopili Slovenci in zmernejši Nemci proti nemškemu nacionalcem, ki še do danes niso spoznali, da je Maribor naš. Potek občnega zbora bomo priobčili jutri, ker nam danes primanjkuje prostora. Za predsednika je bil izvoljen za dobo treh let Slovenec Vilko Weixl, za njegovega namestnika Karel Worsche (Nemec), v predsedstvo za dobo treh let še sledeči člani: I. N. Šepec, Josip Šerec, Ignacij Božič, Ferdinand Sert (Slovenci); Alois Schneideritsch, Rudolf Kokoschinegg, Karl Haber (Nemci); namestnika Vilko Berdajs (Slov.), Karl Lotz (Nem.). Za računsko pregledovalca za dobo 1 leta sta bila izvoljena: Ivan Šoštarič (Slov.), Ferdinand Kaufmann (Nem.); za odposlance na zborovanja trgovskih uslužbencev gremija: za dobo 1 leta: Franc Ogrizek, Franc Starčič (Slov.); Hans Andraschitz, Rupert Jeglitsch (Nem.); za člane razsodišča za dobo treh let: Franc Ogrizek, I. N. Šepec (Slov.), Hans Sirk, Karl Worsche (Nem.); za namestnika: Franjo Bureš (Slov.), Mathias Ziegler (Nem.); odposlanci za zvezna zborovanja: Franjo Bureš, Ivan Šoštarič, Vilko Weixl (Slov.); Karl Haber, Alois Schneideritsch, Alois Worsche; za člane v šolski odsek trgovske nadaljevalne šole za dobo treh let: predsednik Vilko Weixl (Slov.), Karl Scheidbach, Alois Worsche (Nem.).

Lahi radovedni kaj je z našim štrajkom. Z nedeljskim jutrajšnim brzovlakom se je pripeljalo v Ljubljano več Lahov gledat, kako bo učinkoval napovedani štrajk pri nas. Mislili so, da bo pri nas tudi tako klanje, kakor pri njih, kjer štrajke ne diktira solidarnost, temveč izstradan želodec. Veseli nas, da so prišli gledat na uro. Pazijo pa naj se, da jim mi tega obiska ne vrnemo takrat, ko jim bodo njihovi lastni štrajki zlezli čez glavo.

Povratak ruskih ujetnikov. Glasom povelja IV. Armijske oblasti, je povratak ruskih vojnih ujetnikov v njihovo domovino, vsled sedanjih razmer, popolnoma nemogoč. Vsak tak poskus pomeni le izgubo časa in denarnih sredstev. Predstojniki občin se naprošajo, da vse njih občini zaposlene ruske vojne ujetnike tozadevno podučijo s pripombo, da bodo vojaške oblasti, kakor tudi ruski vojni poslanik v Beogradu, vsakogar brezpogojno zavrnil. Kadar bo potovanje v Rusijo mogoče, se bo to pravočasno razglasilo.

Kolodvorsko poveljstvo v Mariboru je nabralo za invalide 255 kron. Hvala jim! Posnemajte jih!

Ustavljen brzovlak. Brzovlak, ki je vozil med Dunajem in Trstom, je od včeraj nadalje zaradi pomanjkanja premoga ustavljen.

Iz Slovenskih goric. Gospod urednik! V štev. 163 nam poročate vse dobro o dijaškem domu v Ptuj. Veselilo bi nas, ako bi temu poročilu v najkrajšem času sledila novica o dijaškem domu v Mariboru, kjer bi dobivali naši deški stanovanje, hrane in vestno nadzorstvo pedagoških strokovnjakov.

Znamenit koncert. Jožef Rijavec in Robert Primožič, odlična solista kralj. opere iz Zagreba priredita v nedelje ob pol 21. (pol 9.) uri v veliki dvorani »Nar. doma« v Mariboru koncert. Na sporedi so pesmi in arije najslavnejših domačih in tujih komponistov. Predprodaja vstopnic pri Vilku Weixl na Glavnem trgu.

Italijani, bivši avstrijski vojni ujetniki, odhod v domovino. Poveljstvo IV armije je pod D. Z. O. Br. 2310 z dne 29. maja t. l. odredilo, da se vsi Italijani, ki so bivši avstrijski vojni ujetniki in koji žele od-

pofovati v domovino, odpošljejo preko IV. armijske oblasti v Reko, da morejo od tam oditi v svoje rodne kraje.

Kadilcem. Mnogo kadilcev misli, da mora svoj tobak na karto jemati v tobakarni, ki je najbližja njegovemu stanovanju. To pa ni res. Vsak kadilec si sme zbrati tobakarno poljubno. Seveda mora iti h finančne straže oddelku, da mu na karti vpišejo ono tobakarno, kjer želi prejemati svoj tobak. — Zakaj neki mislite, sem to napisal . . . ? Zato ker večina slovenskih kadilcev nosi svoje krajcarje v nemške tobakarne vzlic temu da imamo že čisto slovenske trafikante. Upam, da sem dovolj jasno povedal.

Zopet laški oficirji brez potnih listov. Pred par dnevi pridrvi neki avtomobil na obmejno postajo Špilje. V njem je par laških oficirjev z ženskami. Straža zahteva potne liste. Po činih najstarejši častnik izstopi in preda za vso družbo potne liste. Toda niti na jednom ni bilo vizuma naše oblasti in straža prepove družbi vstop v našo državo. Lah kolne, se pridruža — hiti nekaj dokazovati. Ali vse zaman. Stražarjev: »Nazaj« je neomajljiv. Lah poskusi zadnje. Iztrga stražniku dokumente, skoči v voz, zapove šoferju: »Naprej« in maha z revolverjem. Straža, teh bajcarskih poskusov že vajena, nameri puško na avto in ponovi svoj: »Nazaj«. Ne mislite nikar, da jo ni Lah prav lepo nazaj odkuril.

Nogometna tekma. »Ilirija« : »Rapid« = 5:1. V nedeljo je igralo ljubljansko moštvo S. K. »Ilirija« nogometno tekmo s tukajšnjim nemškim društvom »Rapid.« Ljubljanski gostje so nastopili s svojih znanih rdeče-belih barvah. Ljubljanski prijatelji športa so videli med njimi večinoma še one igralce »Ilirije«, ki so pred vojno dosegli že lepe uspehe, pa jih je potem vojna raznesla na vse strani, in so se zdaj zopet zbrali pod krilo »Ilirije.« »Rapid« je nastopil v črno-belih barvah. Takoj s početka igre se je videla tema in negotovost na obeh straneh, toda kmalu se je pokazalo, da je »Ilirija« po kratki pripravi dosegla že precejšnje stopnjo popolnosti. Kombinacija je bila izborna, igra mirna, premišljena, odločna v obrambi, a preveč popustljiva pri napadu. Že v prvi četrt uri so dali »Ilirijani« prvi gol, kateremu je kmalu sledil drugi (polovica 2:0), »Rapid« ima par dobrih igralcev, ki so skušali doseči uspehov, posebno desno krilo. Posrečilo se jim je dati svoj častni gol. »Rapidov« golman je rešil marsikak dobro namerjen strel in je žel burne pohvale. »Ilirijanski« je imel malo prilike pokazati svoje visoke zmožnosti. Slovenski gostje so hoteli podati lepo igro in jim ni bilo toliko ležeče na številu golov, ker bi bili lahko izrabili še marsikatero situacijo. Nas zelo veselil uspeh, ki ga je dosegla »Ilirija« v Mariboru in tudi to, da je s svojo lepo igro pokazala našim nasprotnikom, da smo drugačni, nego oni o nas mislijo. Gledalcev je bilo okoli 500. Naravno je, da je bilo razburjenje precej veliko in tudi mnogo aplavza. Igra je bila ves čas zanimiva in napeta, tako da so se vsi vračali v polni zadovoljnosti od tekme. Ta tekma pa je nam bila nov dokaz, kako nujno potrebno je, da se slovenski šport v Mariboru čim najbolj razvije.

Amerikanska pomoč. Stranke, katere morajo priti po 2. del predpisanih živil, naj pridejo v sredo 23. julija popoldne okoli 15. (3.) in 17. (5.) ure. Osebe, katere so na 21. sprejele izkaznice zaznamovane z številko 26. morajo priti na 26. julija popoldne okoli 15. (3.) in 17. (5.) ure. Vse kar se te dni ne vzdigne, se izgubi, ter se bo med druge otroke razdelilo.

Umrli so: Likavec Ivan, gostilničar in trgovec, v Pesnici 18; Klojčnik Franc, vrtar j. ž. v p. Tezno, Ptujška cesta 59; Andrej Czar, poddesetnik, Mariborska vojaška bolnica 2; Bračko Josip, pešec, Mariborska vojaška bolnica št. 1.

Zadnje vesti.

Štrajk odvetniških uradnikov v Celju.

Celje, 22. julija. Uradništvo tukajšnjih odvetniških pisarn je stopilo danes v štrajk,

ker odvetniki stavljenih minimalnih zahtev niso upoštevali.

Mirovna pogodba z Nemško Avstrijo.

(Nekatere podrobnosti.)

St. Germain en Laye, 21. julija.

Na Koroškem ljudsko glasovanje v ozemlju, ki bo na sledeči način omejeno:

1. Na zahodu, severu in vzhodu od črte, ki gre od Kepe (Mallestiger Mittagkogel) med Maloščami in Blaškim (Faak) čez železnico do ovinka Drave, približno šest kilometrov vzhodno od Beljaka, potem vzdolž Drave do približno dva kilometra ob reki navzgor do Šmartna, potem severno do Zgor. Kotiča, občina Kostanje, nadalje vzdolž v mirovnih pogojih dne 2. junija označene mejne črte do Kurje kepe (Hühnerkogel), sodnijski okraj St. Pavel.

2. Južno s črto od Kepe pri Maloščah ob razvodju med Dravo in Savo do Oršave, sodnijski okraj Železna Kaplja, ob zahodni meji meške kotline južno Laboda čez Dravo do Kurje kepe.

V tem ozemlju se bo glasovalo v dveh zonah (glej uvodno poročilo!)

Pogoji za glasovanje.

Dopolnjeno 20. leto in stalno bivališče v ozemlju, kjer se bo glasovalo, 1. januarja 1919. Ali rojstveni kraj v ozemlju glasovanja ali stalno bivališče vsaj od 1. januarja 1912 ali pa domovinska pravica istotam.

Češki koridor

od Vratislave (Požun) proti Reki je razdeljen v dve progi, od katerih gre ena iz Vratislave čez Sopronj do Pragerskega, druga čez ogrsko ozemlje do Pragerskega.

Porazdelitev predvojnih dolgov.

Hipotecirani državni dolgovi se porazdele med države, ki prevzamejo ozemlja monarhije. Komisija za obnovitev bo določila, kateri del teh odgovarja prevzetim železnicam in drugemu prevzetju državne lastnine. Nehipotecirane predvojne dolgove bo komisija za obnovitev v porazdelila, v kolikor so posamezna ozemlja udeležena pri državnih dohodkih iz leta 1911 do 1913 ni v kolikor jih komisija spozna kot pravično merilo za plačilno zmožnost teh ozemlj.

Vojna posojila.

Vojna posojila bodo žigosana. Ostale države razen Nemške Avstrije nimajo nobene obveznosti napram imejteljam vojnih posojil, ki se nahajajo na njihovem ozemlju, toda te države in njihovi državljani tudi nimajo nobenega zahtevka napram Nemški Avstriji. V prejšnjem inozemstvu se nahajajoča vojna posojila so obvezna le za Nemško Avstrijo.

Bankovci.

Tekom dveh mesecev morajo vse sukcesijske države na njihovem ozemlju se nahajajoče bankovce žigosati ter jih tekom dvanajst mesecev nadomestiti s svojim denarjem. Bankovci, ki se vzamejo iz prometa, se morajo izročiti komisiji za obnovo. Avsto-ogrška banka mora takoj likvidirati.

Bankovci, ki so bili 15. junija 1919 v inozemstvu, prevzamejo edinole Nemška Avstrija in Ogrska.

Vsaka država obdrži drobiž, ki se nahaja v njenem ozemlju.

Odgovor v desetih dneh.

Najvišji svet je odločil, da se dovoli avstrijski vladi rok desetih dni, od dneva izročitve pogodbe računši, da vloži eventualne pismene opombe o celoti mirovne pogodbe.

Finančne okrožne uprave.

Beograd, 21. julija 1919. Finančno ministstvo je odredilo, da se otvorijo finančne okrožne uprave v Zagrebu, Ljubljani, Sarajevu, Dubrovniku in na Reki. Delokrog teh finančnih uprav bo isti, kakor v Srbiji. Finančno ministstvo bo v kratkem imenovalo načelnike in uradnike za te uprave.

MALA OZGANILA.

Mesarski obrtnik, begunec iz Trsta, išče službe v mestu ali na deželi. Prevzel bi tudi obrt na svoj račun ali v najem. Cenjene ponudbe na upravnishvo »Marib. delavca« pod »Begunec 32«.

Kuharica

se sprejme pod najboljšimi pogoji. Osebna predstavitev med 8.—9. ali 16.—17. uro na okrajnem glavarstvu, I. nadstropje, soba 1, potrebna. 2—1

Rudeče maline

za eksport kupuje »BALKAN«, trgovska, špedicijska in komisijska del. dr. Ljubljana, Dunajska c. 33. Prosi se ratančne pismene ponudbe. 8—1

Maline kupi

vsako množino 2—2

Mariborska mlekarja in tovarna sadnih konzerv d. z. o. p. Maribor, Tegetthoffova cesta 63.

Razglas.

Oddaja stavbnih del.

Pri mestni občini v Mariboru so razpisana raznovrstna dela in sicer za stavbenike, tesarje, kleparje, strehokrivce, mizarje, dni-narje, ključavničarje, steklarje, pleskarje in inštalaterje v svrhu javne straniščne naprave. Dela se bodo oddala pod sledečimi pogoji:

Vsa dela izvzemši inštalacijskega, se bodo na glavnega podjetnika oddala na ta način, da predloži isti ponudbo za vsa v to spadajoča dela in za ves potreben material (razven les za mizarska in tesarska dela).

Inštalacijsko delo se bode oddalo le imetelju oblasti konc. inštalacijskega podjetja ter mora tudi isti predložiti ponudbo za vso delo in material.

V ponudbi se mora vpisati za vsako v uradni izmeri vpisano posamezno delo enotna cena v številkah.

Ponudbe morajo biti opremljene s kolekom za 2 K ter se naj oddajo najkasneje do 25. julija t. l. do 12. ure popoldne pri mestnem stavbnem uradu Stolni trg št. 10, II. nadstr.

Načrti izmere, splošni in posebni pogoji se lahko vpogledajo ob delavnikih od 10.—12. ure pri mestnem stavbnem uradu ter se tudi proti povratku prepustijo interesentom.

Občina si pridržuje pravico, prosto izvoliti med prošlci, ne da bi bila vezana na najnižjo ponudbo.

Prošnje, katere dospejo pozneje ali pa v katerih manjkajo stavljeni pogoji, se sploh ne bodo upoštevale.

Mestni magistrat Maribor, dne 16. julija 1919.

Vladni komisar:

Dr. Pfeifer, s. r.

Mariborska svetlolikarna in
apretacija zastorov

Vetrinjska ulica 28

Prvovrstni zavod za snaženje in likanje perila v 5—8 dneh.

Nizke cene, najboljša postrežba.

K. PIHLER

trgovina z manufaktur. blagom

Maribor, Glavni trg 13

prilporoča

svojo veliko zalogo blaga za moške, ženske in otroške obleke, srajce, nogavice, predpasnike za moške in ženske.

Vsakovrstno blago za podloge, lepi svileni in cajgasti robci, žepni robci.

Trgovina kolonijalnega blaga na debelo in drobno

Vladimir Pavlišek

Maribor, Grajska ul. 16

se prilporoča!

Restavracija in hotel

pri „Zamorcu“

(hotel „Mohr“), Maribor

Izborna pristna vina. — Lepe tujske sobe.
— Najboljša jedila. — Klubova soba. —
Prostori vrt.

Za obilen obisk se prilporoča

Franc in Pavla Jančer.

Brata Vošnjak

PTUJ

Trgovina z usnjem, čevlji in surovimi kožami.

Elegantni box calf in chevreaux čevlji. — Fini čevlji iz črne in rujave teletine. — Navadni čevlji iz rujave kravine, podplatni in podpetni cveki, drete, platno.

A. Vertnik

trgovina z mešanim blagom in premogom

Sodnijska ulica 17

prilporoča se občinstvu.

Čevlje, fine, moderno izde-
lane in sandale

ima v zalogi in jih razpošilja po poštne povzetju

mirenska „Čevljarska zadruga“

v Vrbovcu pri Mozirju.

Čevlji so iz lahke ševro-media kože, boksa in teletine. 5—5

Dobite visoke, nizke in salonske moške, ženske, deške in otroške čevlje ter sandale.

Cene usnja se dvigajo, zato naročite čimpreje!

Pri večjem odjemu primeren popust!

Prodajalna tudi v Celju, »Narodni dom«.

Zmerne cene!

Zahtevajte cenike!

Agitirajte za „Mariborskega Delavca“ in med prijatelji našega tiska za „Tiskovno zadrugo“ v Mariboru.

„Mariborski delavec“

se prodaja v Mariboru v sledečih trgovinah in tobakarnah:

Weixl Vilko, Glavni trg
Glavna trafika, Glavni trg
Ortner Jožef, Schmidov trg 2
Mahalka J., Gosposka ulica
Czadnik L., Stolna ulica
Specijalna trafika, Grajska ulica
Handl Karolina, Tegetthoffova cesta
Pristernik Mar., „ „
Schifko Terezija „ „
Schön, Tegetthoffova cesta
Schifko Marija, Melje
Pichler Ana, „ „
Jurko Marija, Koroška cesta
Lackner J., Vitrinjska ulica
Kos A., Marijna ulica (pri sodniji)
Scheidbach H., Magdalenski trg
Nerath F., Magdalena, Franc Jož. ul.
Kresnik Ana, „ „
Majer J., Pobrežje, Brezka cesta 21
Jarc Jožefa, Glavni kolodvor
Leber F., Koroški kolodvor

Podružnica Ljubljanske kreditne banke v Mariboru

Delniška glavica 15.000.000 K

CENTRALA V LJUBLJANI

Rezervni fond nad 4.000.000 K

Podružnice v Splitu, Celovcu, Trstu, Sarajevu, Gorici in Celju.

Obreštuje vloge na knjižice in na tekoči račun s 3 odstotkov brez odpovedi, proti trimesčni odpovedi s 3 in četrt odstotkov čistih.
Kupuje in prodaja devize, valute, vrednostne papirje itd., eskontira menice, devize, vrednostne papirje itd.

Izdaja čeke, nakaznice in akreditive.
Daje trgovske kredite pod ugodnimi pogoji in predume na vrednostne papirje in blago.
Izvršuje vse bančne transakcije.